

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

11/2011

Elektronické zveřejňování Úředního věstníku Evropské unie

JUDr. Daniela Dupláková

červen 2011

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

1.	V současné době platná právní úprava	2
2.	Návrh nařízení Rady o elektronickém zveřejňování ÚV EU	3
3.	Projednávání návrhu nařízení Rady o elektronickém zveřejňování ÚV EU v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky	4

1. V současné době platná právní úprava

V současné době je základem právní úpravy Úředního věstníku Evropské unie (dále jako ÚV EU) čl. 297 Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy (dále jako SFEU). Podle této úpravy se legislativní i nelegislativní akty vyhlášují v ÚV EU a vstupují v platnost dnem, který je v aktu stanoven, jinak dvacátým dnem po jeho vyhlášení. Podrobnosti k této obecné úpravě jsou stanoveny prostřednictvím nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise, jenž vymezuje zásady, podmínky a omezení pro výkon práva na přístup k dokumentům orgánů Evropské unie a vytváří pravidla pro nejsnadnější výkon tohoto práva.

Cílem vyhlásování dokumentů v ÚV EU je zajištění co nejširšího přístupu veřejnosti k těmto dokumentům. ÚV EU vychází od roku 1958 v tištěné podobě a od roku 1998 také v elektronické verzi. Je nutné zdůraznit, že v současné době tyto verze nejsou rovnocenné, jelikož tištěná podoba je právně závazná a elektronická podoba tuto závaznost postrádá. V případě nesrovnalostí mezi oběma verzemi je rozhodující znění právně závazné, tj. znění obsažené v podobě tištěné.

Ve stejném smyslu se také vyjádřil Soudní dvůr ve svém rozhodnutí ve věci *Skoma-Lux, s.r.o. versus Celní ředitelství Olomouc C-161/06*. Soudní dvůr odpověděl na prejudiciální otázku Krajského soudu v Ostravě, a to „*zda povinnosti obsažené v právní úpravě Společenství, která nebyla vyhlášena v ÚV EU v jazyce nového členského státu, ačkoliv je tento jazyk jedním z úředních jazyků Unie, mohly být uloženy jednotlivcům v tomto státě, i když se tyto osoby mohly seznámit s touto právní úpravou jinými způsoby*“. Jiným způsobem může být myšlena právě elektronická podoba předpisu. Jak je již výše uvedeno, tak pouze tištěné znění ÚV EU je právně závazné a jeho elektronická verze má pouze informativní charakter. Soudní dvůr toto tvrzení podpořil tím, že v bodě 48 svého rozhodnutí uvedl, že: „*...i když jsou právní předpisy Společenství skutečně dostupné na internetu a jednotlivci se s nimi seznamují tímto způsobem stále častěji, takové zpřístupnění právních předpisů nemůže být, při neexistenci jakékoliv právní úpravy v tomto ohledu v právu Společenství, rovnocenné řádnému vyhlášení v Úředním věstníku*

Evropské unie“. Je nutné uvést, že například Evropská komise ve svém vyjádření uvedla, že jednotlivci se běžně seznamují se zněním právních norem Evropské unie prostřednictvím Internetu, takže nevyhlášení normy v ÚV EU je třeba v dnešní době relativizovat. Nicméně Soudní dvůr v této věci argumentoval tím, že právo Evropské unie neobsahuje právní úpravu, jež by umožňovala, aby elektronické vyhlášení dokumentu bylo právně závazné, a proto jeho znění obsažené v elektronické podobě není možné aplikovat vůči jednotlivci a stanovovat mu tímto povinnosti. Uvedené platí také v případě, že se dodatečně prokáže shoda elektronické verze s vyhlášeným zněním. Nicméně se vzrůstajícím počtem uživatelů elektronické verze ÚV EU je nezbytné řešit možnou právní závaznost dokumentů uveřejněných prostřednictvím Internetu.

2. Návrh nařízení Rady o elektronickém zveřejňování ÚV EU

Problém, jenž je uveden v první části, by mělo vyřešit přijetí navrženého nařízení KOM(2011) 162 o elektronickém zveřejňování Úředního věstníku Evropské unie. Cílem tohoto nařízení je, aby elektronická verze ÚV EU byla považována za oficiální a autentickou verzi, tj. měla stejnou právní závaznost jako v současné době podoba tištěná, přičemž tato by měla své právní závaznosti pozbýt. Hlavním účelem tohoto návrhu je zpřístupnit informace uvedené v ÚV EU širší veřejnosti a umožnit jí, aby se znění vyhlášeného prostřednictvím elektronické verze ÚV EU mohla dovolávat jako právně závazného. Návrh nařízení bude v případě jeho přijetí představovat právní základ, jenž v současné právní úpravě chybí k tomu, aby elektronická podoba byla právně závaznou.

Návrh nařízení v čl. 1 stanovuje, že ÚV EU bude zveřejňován v elektronické podobě v úředních jazycích Unie. Tato podoba bude autentická a bude mít právní účinky. Elektronické vydání ÚV EU bude zpřístupněno veřejnosti na internetových stránkách EUR-Lex, v rámci kterých jsou již v současné době zveřejňovány dokumenty Evropské unie, avšak bez právní relevance. Dokumenty budou zveřejněné na neomezenou dobu a nahlížení do nich bude bezplatné. Pro zdravotně postižené osoby budou dokumenty dostupné v alternativním elektronickém formátu, jenž nebude mít právní účinky. Přijetím tohoto návrhu by pozbyla právní závaznosti tištěná verze ÚV EU. Vyplývá to z čl. 3 odst. 1 návrhu nařízení, podle kterého „*Úřad pro publikace může pokračovat v tisku Úředního věstníku Evropské unie*“.

Návrh nařízení počítá s jednou výjimkou, v rámci které bude právně závazné vyhlášení prostřednictvím tištěné podoby, a to v případě, kdy došlo k technickému, výjimečnému a

nepředvídatelnému přerušení elektronického zveřejňování, jež by trvalo déle než jeden pracovní den. Tato skutečnost může nastat například v případě technického selhání vybavení nebo počítačového útoku. V tomto případě bude mít tištěná verze právní relevanci, přičemž elektronická verze bude zveřejněna co nejdříve po obnovení provozu informačního systému. Datem vyhlášení bude datum zveřejnění v tištěném vydání, ale v případě nesrovnalostí bude rozhodující znění uvedené v elektronickém vydání ÚV EU. Problém může nastat v případě, že systém bude nefunkční delší dobu, a to zejména u dokumentů, které vstupují v platnost dnem, jenž je v nich stanoven, tj. i dnem vyhlášení. V tomto případě se může stát, že subjekty se budou řídit právním předpisem podle znění vyhlášeného v tištěné podobě, nicméně následně dojde k uveřejnění dokumentu v elektronické podobě, a zde uvedená verze bude odlišná a přitom právně závazná. V případě, že nastane tato situace, může být snížena právní jistota dotčených subjektů.

K zajištění úplnosti, autentičnosti a neměnitelnosti elektronického Úředního věstníku bude Publikačnímu úřadu Evropské unie stanovena povinnost opatřit elektronické znění elektronickým podpisem (certifikátem). Tento certifikát bude založen na kvalifikovaných osvědčeních a vytvořen prostředky pro bezpečné vytváření elektronických podpisů, a to v souladu se zněním směrnice 1999/93/ES o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. V rámci návrhu nařízení je také stanoven taxativní výčet pravomocí Úřadu pro publikace.

Navrhované nařízení by mělo vstoupit v platnost dne 1. ledna 2012.

3. Projednávání návrhu nařízení Rady o elektronickém zveřejňování ÚV EU v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky

Právním základem předmětného návrhu nařízení o elektronickém zveřejňování ÚV EU je čl. 352 SFEU, jenž upravuje tzv. doložku flexibility. Jedná se o všeobecné zmocnění, jenž se použije v případě, kdy se Unii nedostává ve Smlouvách nezbytných pravomocí k dosažení některého z cílů stanovených smlouvami. V rámci odst. 1 tohoto článku je upravena procedura nezbytná k přijetí takového aktu. Potřebné ustanovení je přijato na návrh Evropské komise jednomyslně Radou, a to po obdržení souhlasu Evropského parlamentu. V odst. 3 tohoto článku je stanoveno, že „opatření založená na tomto článku nesmějí harmonizovat právní předpisy členských států v případech, kdy Smlouvy tuto harmonizaci vylučují“. Komise má povinnost upozornit národní parlamenty na všechny

návrhy, které budou založeny na tomto článku, a to v rámci postupu pro kontrolu zásady subsidiarity.

Přijetí návrhu právního aktu Radou, jehož právním základem je čl. 352 SFEU, je v České republice podmíněno vyslovením předchozího souhlasu Parlamentem. Z tohoto důvodu musí vláda před jednáním Rady, na jejímž zasedání má dojít k přijetí daného návrhu, předložit návrh na vyslovení předchozího souhlasu Parlamentu. Tato povinnost je pro vládu vůči Poslanecké sněmovně stanovena v § 109i písm. f) zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny (dále jako j.ř.). Jednací řád upravuje celou proceduru projednávání předchozího souhlasu v § 109j a § 109k. K předložení návrhu předsedovi Sněmovny o vyslovení předchozího souhlasu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky s návrhem nařízení o elektronickém zveřejňování ÚV EU došlo dne 3. června 2011. Podle jednacího řádu předseda Poslanecké sněmovny tento návrh neprodleně doručí všem poslancům a přikáže výboru pro evropské záležitosti návrh projednat, přičemž mu k tomu stanoví přiměřenou lhůtu, která však nesmí být kratší než pět dnů. Tento návrh byl v souladu s uvedenou podmínkou projednán výborem pro evropské záležitosti, a to dne 14. června 2011. Výbor pro evropské záležitosti doporučil plénu Poslanecké sněmovny vyslovit předchozí souhlas s tímto návrhem nařízení. Usnesení tohoto výboru by mělo být v souladu s jednacím řádem předloženo předsedovi Poslanecké sněmovny a doručeno všem členům komory. K definitivnímu rozhodnutí ohledně vyslovení nebo nevyslovení předchozího souhlasu by se následně mělo vyjádřit plénum Poslanecké sněmovny. Podle § 109j odst. 6 j.ř. předseda Poslanecké sněmovny zařadí návrh vlády na pořad nejbližší schůze nebo svolá schůzi novou, a to tak, aby byl tento návrh včasně projednán. Sněmovna rozhodne o daném návrhu bez zbytečného odkladu. Tento vládní návrh týkající se vyslovení předchozího souhlasu by měl být projednán dne 17. června 2011.